

שאלה: בעוד כמה ימים יחול שנה ראשונה לפטירת אבי. אני מעוניין לעשות כל מה שרק אפשרי להעלות אותו ולזכות אותו בגן עדן. אמרו לי שאביא לבית הכנסת אותו היום עוגות ושתייה מתוקה. כאשר בני הציבור יאכלו וישתו, כל הברכות שלהם יעלו לזכותו של הנפטר. בנוסף לכך, מה עוד אעשה?

תשובה: אגיד לך מה לא לעשות, ומה כן לעשות. מה שהצעת להביא מאכלים ומשקאות לבית הכנסת, לדעתי יש לשלול זאת. הרי מפורש בשולחן ערוך (או"ח סי' קנא סעיף א) שאין לאכול ולשתות בבית הכנסת! תאמר נא, אדם הנמצא בבית המשפט, או במוזיאון או עוד מקום נכבד, יתנו לו לאכול ולשתות שם? זה נחשב כקלות ראש. נכון שיש הרבה אנשים בדורנו הנוהגים לחלק מזונות ומשקאות בבית הכנסת. אבל לא מצאנו מנהג זה בגמרא, או בראשונים או בפוסקים.

ועוד בעיה. אי אפשר להעבר זכויות מאדם לאדם. תצייר בדעתך שאדם אחר עשה פעולה נפלאה, הקים בית חולים עבור הנזקקים. ואם אחר כך תתן לו מליוני דולרים בתמורה שיעביר אליך את הזכות שלו, האם זה אפשרי? וכן להיפך, אם בצעת חטא נורא, גנבת או הזקת לאדם נזק גדול, ואם אחר כך תתחרט ותתן סכום עתק למי שהוא אחר שירכוש ממך את העבירה ועונשה, האם אפשרי הביצוע, העסק יקוים? פשוט הדבר שאין "טרנספר" ברוחניות. אין אפשרות שאדם אחד יעשה מצוה, ואפשר להעביר את שכר המצוה או זכותו לאדם אחר, בין חי ובן מת.

מה כן אפשרי לך? מובא בגמרא "ברא מזכה אבא" (סנהדרין קד, א). כיון שאתה יוצא חלציו, אתה ההמשך שלו, בגוף ובנפש. ואם הוא שחינך אותך, או אישית או ששילם עבור חינוך שלך, יש לו שותפות במצוות שתעשה כל ימות חייו. וכך מפורש בזוהר, בדבריו בסוף ספר ויקרא, שאם הבן או הבת הולכים בדרך ישרה, בדרך הגונה, בזה הם מכבדים את ההורה, האב או האם. גם אם תתן צדקה למשפחות עניות, זה יועיל להוריך בזה שעשית מצוה גדולה.

תדבק בלשון חז"ל, שהם היודעים את האמת.